

ТМ	Г. XXXVII	Бр. 3	Стр. 1493-1494	Ниш	јул - септембар	2013.
----	-----------	-------	----------------	-----	-----------------	-------

Приказ
Примљено: 09. 07. 2013.

Јелена Јовановић

ПЛАМЕНЕ ЗОРЕ*

Пламене зоре је зборник записа о радним акцијама из средине шездесетих година прошлог века. Социолог Драгољуб Б. Ђорђевић, рођен у Доњем Комрену, од своје дванаесте године придружио се акцијашима и то у улози водоноше. Као један од активних учесника, желео је да отргне од заборава и објави расположиву документацију и читаоцима изнесе разноврстан материјал о радним акцијама, али, са друге стране, и критички анализира манифестне и латентне функције „добровољног“ рада. Манифестна или видна функција испољавала се у обнови и изградњи земље. Труд и жртвовање омладине није могла да наруши латентна, скривена функција радних акција – учвршћивање социјалистичког режима. Док су млади оправдано добијали похвале и захвалнице, дотле су руководиоци „награђивани“ бољим радним местима у предузећима. Радне акције су биле најбезболнији канал за напредовање у тзв. структурама власти.

Као један од видова социјализације младих наводе се омладинске радне акције посвећене решавању разних месних проблема. Иницијатори тих активности били су сами грађани или поједине друштвено-политичке организације, а учесници су били сви физички способни мештани различите старосне доби. Велику подршку за формирање бригада пружиле су локалне организације у селима, али и организације на градском и среском нивоу, првенствено Савез социјалистичке омладине.

На предлог Андона Г. Костадиновића, оформила се омладинска радна бригада и исти је изабран за њеног командира. Лако је било саставити омладинце и створити колективни радни дух. Свако је желео да се докаже на неком друштвеном задатку. Млади акцијаша су сав свој труд улагали у изградњу пута од МИН-а до Хума, моста преко Рујничке реке између Доњег и Горњег Комрена, као и пробијања пута поред Кулског брега, на излазу из насеља Доњи Комрен и улазу у Горњи Комрен.

Људи који нису имали додира са омладинским добровољним радом створили су сасвим погрешну слику о радним акцијама. Велике акције су имале богат спортски и културно-уметнички програм. Због мањка акцијаша и недостатка новчаних средстава, на локалним радним акцијама није се мо-

---

jeka.84@live.com

* Андон Г. Костадиновић и Драгољуб Б. Ђорђевић (прир.) (2012). *Пламене зоре*. Ниш: Висока школа струковних студија за менаџмент у саобраћају, стр. 122.

гла омогућити таква врста забаве. Културно-забавни живот се, углавном, сводио на организовање игранки и давање представа.

Многи историчари, социолози и уметници настојали су да забележе, проуче и објасне феномен омладинског акционаштва. У томе је неопходна архивистика, јер би без ње много тога остало изгубљено. Затим, информатичка технологија за чување докумената и сећања. Од великог значаја су научни чланци о акционаштву у реномираним часописима, као и монографије, студије и публикације о омладинским радним акцијама.

Југословенска и српска омладина је на радним акцијама скоро четрдесет година изгарала у зноју, са убеђењем да служи добробити сопствене земље и њеним грађанима. Биле су смислене и друштвено оправдане само до краја шездесетих. Већ у седамдесетим, преокренуле су се у социјалистичко ругло и постале беспотребне.